

чином, адаптуватися до «безжальних» викликів все ще не пізнаної природи і непередбачуваного розвитку цивілізації [1, с. 241-242]. Іншими словами, все життя людини залежить від того, ким вона хоче стати і чого хоче досягти. На основі цього відбувається вибір професії, системи знань, навчальної програми, факультету, мети життя тощо. Потрібно вчити не тільки тому, що було раніше, напрацьоване мудрими попередниками, але й можливим сценаріям майбутнього, в якому прийдеться жити. Головне в навчанні – не показувати лише «правду» життя, тим більше, що цих «правд» величезна кількість, а створювати новий світ. Для цього потрібні не просто знання, а вміння їх використовувати. Адже невміння керувати економікою і технологіями відбувається не від недоліку знань, а відсутності тих людей, які можуть на основі знань і в кризові, і в антикризові часи вирішувати проблеми.

Джерела добробуту ХХ століття лежать в промислових революціях ХІХ століття, а вони відбулися завдяки інтелектуальним змінам, які принесла епоха Модерну. Відповідно досягнення ХХІ століття є результатом колосальних досягнень науки, технологій і знання ХХ століття, які обумовили становлення інформаційного суспільства. В створенні світу, в якому знання використовувалися з такою рішучістю і цілеспрямованістю, яких не знало жодне суспільство, і полягає унікальний західний підхід, який породив сучасний матеріальний і культурний світ. Саме знання відкрили шлях до процвітання. Ті країни, які пішли по цьому шляху, приєдналися до багатства і комфорту, які перевершують уяву. В кінцевому рахунку прагнення до цих благ перетворилося в інтенсивні перегони, хоча вони і не торкнулися всіх. І хоча навіть сьогодні опір і обережність перед технікою і технологіями великі, але сучасний світ інституційно влаштований так, що навіть ті, хто заперечує сучасну техніку або нездатні її освоїти, врешті-решт будуть змушені піти по цьому шляху.

Список використаних джерел

1. Heidegger M. Sein und Zeit. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1967. – 438

УДК 371.17.04

ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР

Н.В. Савчук, кандидат економічних наук
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Ключові слова: освіта, суспільство, учень, корисне знання, економіка.

Століттями завданням освіти в Україні було навчити людей читати і писати. Через п'ятдесят років обов'язковою була середня освіта, і вся молодь мала можливість отримати професію у вищих, середньо-спеціальних і професійно-технічних навчальних закладах. Сто років тому ніхто не знав, які будуть технології і як вони змінять людину. Сьогодні вчені, озброєні сучасними суперкомп'ютерами, Інтернетом і всесвітньою Мережею, мають доступ до могутніх механізмів, які полегшують швидкий обмін знаннями і наукове

співробітництво, вміння і навички. Ми не можемо знати, які технологічні досягнення будуть через сто років і якою буде людина, але знаємо – вона буде освіченою. Але що означає бути «освіченим», особливо «завтра», в яке ми вже входимо?

Сьогодні людство живе в «суспільстві знань». «Промислова революція – пише історик Ю.Н. Харарі, – лишила нам у спадщину конвеєрну теорію освіти. У центрі міста є величезний бетонний будинок, розділений на багато ідентичних кімнат, кожна з яких містить ряди парт і стільців. За дзвоником ви йдете до однієї з цих кімнат разом із тридцятьма іншим дітьми, які народилися одного року з вами. Щогодини хтось із дорослих входить і починає говорити. Усім їм за це платить уряд. Один з них розповідає вам про форму Землі, другий – про минуле людства, а третій – про людське тіло. Легко сміятися над цією моделлю, і майже кожен погодиться, що, попри попередні досягнення, нині вона збанкрутувала. Однак ми досі не створили життєздатної альтернативи» [1, с. 326-327].

Для всіх – і хто вчить, хто вчиться і хоче вчитися, добре відомо, що сьогодні найважливішим пріоритетом освітньої діяльності в Україні є підготовка творчої, знаючої особистості, здатної до самонавчання, відповідальності, готовності до майбутнього, адаптації до непередбачених ситуацій, орієнтації в складних викликах життя. У всіх навчальних програмах і планах зазначається, що сучасний учень і студент повинен формувати в собі компетенції, на основі яких виробляються здібності до конкурентоспроможності, цілеспрямованості, самостійного прийняття рішень, розробляти варіанти різних підходів до реалізації плану дії, прогнозування і всебічний аналіз проблемних ситуацій.

Правильні, красиві слова, які давно всі знають, давно всі говорять і до яких всі звикли. І кожного разу, коли їх з натхненням промовляють, здається: ще одне зусилля, і нове покоління молодих, розумних людей, сповнених знань, професійності, компетенцій, почнуть енергійно, по-новому будувати молоду державу Україну і перетворювати світ. Але чи не схоже це на слова Архімеда: «Дайте мені точку опори, і я переверну Землю»? Або слова Р. Декарта: «Дайте мені матерію, і я побудую світ»? Однак Земля залишилася на своєму місці, і світ залишився той самий. Ніхто не ставить під сумнів ні авторитет вченого Архімеда, ні авторитет філософа і математика Р. Декарта. Як і багатьох інших вчених, наукові досягнення яких увійшли в інтелектуальну спадщину людства, основу сучасної культури, науки, освіти. Вони складають фундамент формування людини розумної, відповідної реаліям сьогодення.

Потрібно вчитися не лише для одержання знань, а вчитися бути сучасним, що передбачає своєрідність, унікальність, самостійність, які повинні стати нормою. Саме тому батьки і учні шукають нові школи, ліцеї, їдуть вчитися за кордон, розповсюджується приватна освіта, а навчальні заклади пропонують нові спеціальності, професії, навчальні програми, факультативи тощо. Всі зрозуміли, що майбутнє – це не те, що буде потім, не скоро, воно вже наступило, прийшло, і ми дедалі більше змушені мати справу з надрозумними комп'ютерами, «штучним інтелектом», біотехнологіями і нанотехнологіями. Причому вони можуть маніпулювати емоціями і знаннями з надприродною точністю, ставлять перед необхідністю постійно змінювати свою професію, яка взагалі може стати непотрібним. Як варто діяти в ситуації величезного обсягу інформації, яку важко сприйняти й проаналізувати? Щоб вижити в такому світі,

досягнути певного комфорту, потрібна висока інтелектуальна «гнучкість», вміння оперувати резервами знань, володіти не надуманими, утопічними, а реальними компетенціями.

В наш час компетентний фахівець той, хто вибирає знання «корисні», потрібні. Термін «корисні знання» використав лауреат Нобелівської премії, виходець з України Саймон Кузнець в 1965 році, які з його точки зору є джерелом економічного зростання. Ключовий феномен сучасної епохи полягає в колосальній кількості знань, якими володіє людство. Нові знання, набуті за останні триста років, привели до безлічі соціальних конфліктів і страждань, але в той же час завдяки своїй корисності забезпечили нам величезне багатство і безпеку. Вони змінили структуру економічних підприємств, техніку і технології, культуру, домогосподарство, зовнішній вид людей, їх відчуття і тривалість життя, можливості відпочинку і розуміння смислу життя.

Список використаних джерел

1. Харарі Ю.Н. 21 урок для 21 століття. – К.: Форс Україна, 2018. – 416 с.

УДК 338.48

ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА МЕДІАТИЗАЦІЇ В МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЯХ (НА ПРИКЛАДІ ТУРИЗМУ)

Г.О. Крапівіна, кандидат наук з державного управління, доцент
ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Дніпро

Ключові слова: цифровізація, медіатизація, міжкультурні комунікації, інтеграція, туризм

Глобалізаційні процеси, цифровізація та медіатизація кардинальним чином змінюють нашу планету, соціум. Міняють вони й людину, яка все більше трансформується в бік «гомо електронікус», перетворюючись з багатовимірної, унікальної в одномірну, фрагментарну істоту, в складову техносфери. Перебудовується свідомість, духовно-психологічний лад людини, яка сьогодні орієнтована на відповідність стандартам візуальної, цифровізованої культури, культури мас-медіа. Негативними наслідками цифровізації та медіатизації суспільства є «стандартизація» людини, «лавина інформації», «елітарність знання», посилення взаємозалежності, поява нових хвороб цивілізації («комп'ютерний синдром», «технофобія», «променева хвороба» та ін.).

І ці процеси цифровізації та медіатизації суспільства незворотні, носять об'єктивний, всеосяжний характер.

В Україні прискорено розвиваються процеси цифровізації всіх сфер життєдіяльності - науки, виробництва, культури. Зараз країна демонструє всьому світу необхідність подальшої цифровізації, всебічного освоєння безмежного фонду медіакультури. Саме тому в світі гостро постає проблема міжкультурної комунікації та обміну інформацією в цифровому суспільстві.

Проблеми масової міжкультурної комунікації в умовах цифровізації і, відповідно, медіатизації набувають особливої значущості в туризмі, оскільки